

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА
Септембар 2018.**

Београд, октобар 2018.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	5
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката	6
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	7

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018, за Народну банку Србије, спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Према резултатима анкете агенције Ипсос, инфлациона очекивања финансијског сектора и привреде наставила су да се крећу у границама циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред у септембру су се налазила на централној вредности циља Народне банке Србије (3,0%), очекивања привреде износила су 2,6%, а синдиката 4,05%. Краткорочна очекивања становништва, други месец заредом, бележе пад и налазе се на нивоу од 5,0%.

Такође, средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора и привреде налазе се у границама циља. Благо су порасла очекивања представника финансијског сектора (на 3,2%) и синдиката (на 5,0%), док су очекивања привреде и становништва остала непромењена, на нивоу од 2,6%, односно 5,0%, респективно.

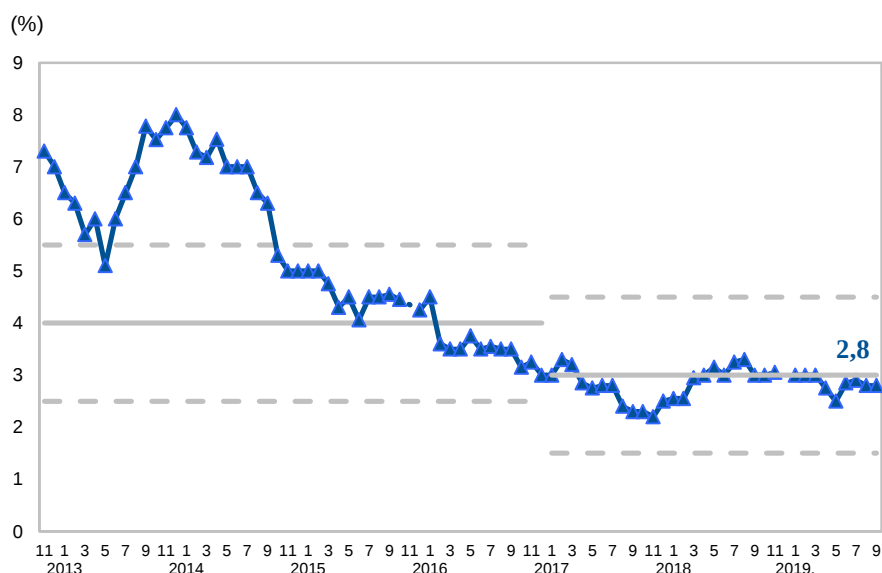
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према резултатима анкета обеју агенција које их спроводе (Ипсосове у септембру и Блумбергове у октобру), краткорочна инфлациона очекивања нашла су се тачно на централној вредности циља (3,0%).

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ за годину дана унапред (која обухвата резултате из анкета агенција Ипсос и Блумберг) у септембру је остала непромењена у односу на августовску вредност и износила је 2,8%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора (за две године дана унапред) налазе се у границама циља од увођења овог питања у анкетни упитник (март 2014. године) и у септембру су износила 3,2% (август 3,0%).

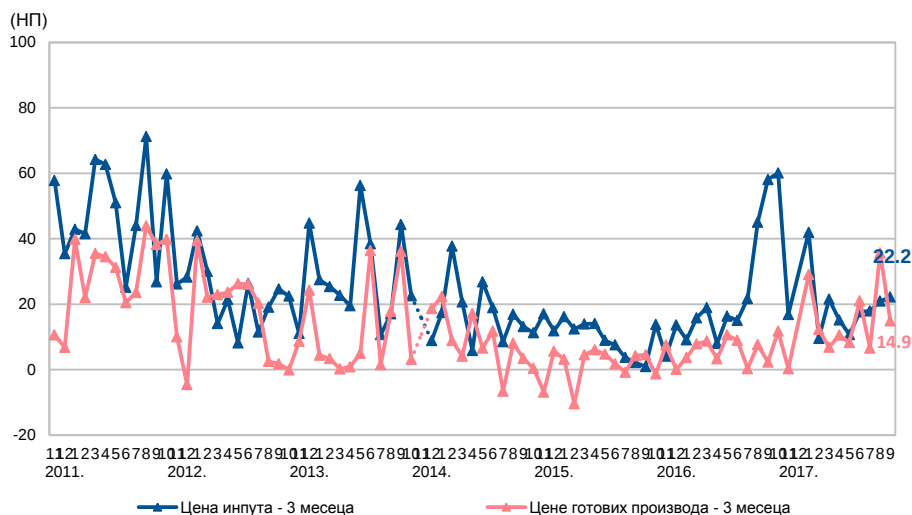
¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсос и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Инфлациона очекивања привреде

Краткорочна инфлациона очекивања привредника у септембру су незнатно повећана, на 2,6% (август 2,5%), док су средњорочна остала непромењена и такође износе 2,6%.

Према резултатима Ипсосове анкете, расте нето проценат² (НП) привредника који очекује више *цене инпута* и у **наредна три месеца** (са 21,0% на 22,2%), и у наредној години дана (са 36,6% на 38,2%). Истовремено, смањује се **НП привредника који очекује раст цена сопствених производа у наредна три месеца**, са 35,7% у августу на 14,9% у септембру, као и у наредној години дана (56,8%, август 62,6%).

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Нинамедиа/Ипсос.

Повећан је НП испитаника који очекује побољшање пословних услова у наредних 12 месеци, са 23,6% у августу на 32,9% у септембру, док је НП испитаника који сматра да су се пословни услови у претходна три месеца побољшали остао готово исти као у августу.

² Израчунавају се као разлика учешћа предузећа која очекују раст цена и оних која очекују њихов пад, пондерисаних пословним приходима.

Инфлациона очекивања синдиката

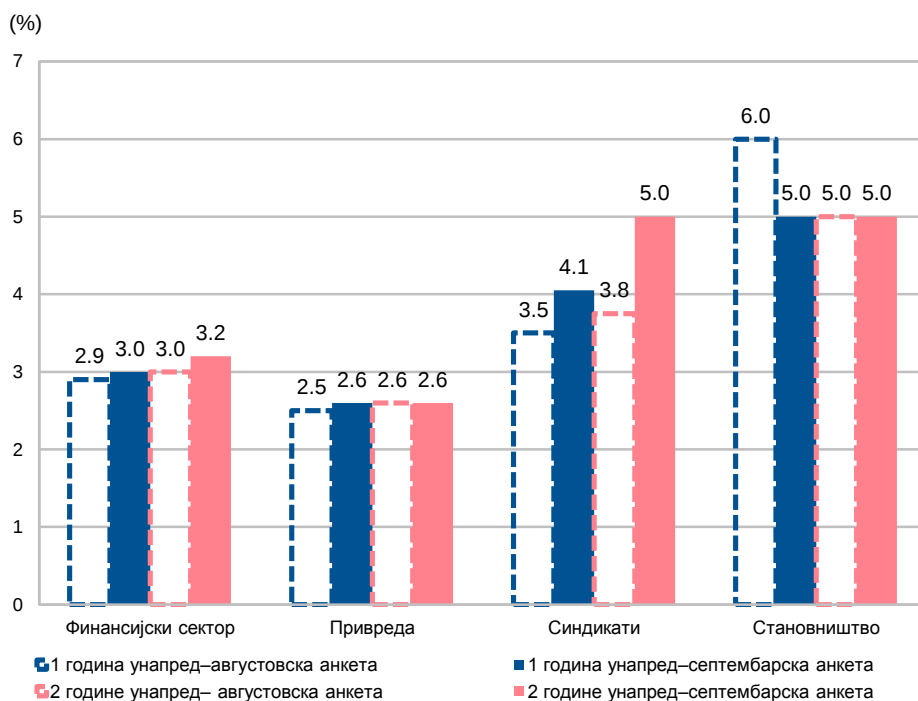
Краткорочна инфлациона очекивања представника синдиката, према резултатима анкете агенције Ипсос, повећана су на 4,05% (август 3,5%), док су средњорочна инфлациона очекивања у августу износила 3,75%.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Становништво нешто дуже од три године очекује инфлацију за годину дана унапред у распону од 5,0% до 7,0%. Други месец заредом, смањују се краткорочна инфлациона очекивања и у септембру су износила 5,0% (август 6,0%), колико износе и очекивања за две године унапред.

Графикон 3. Очекивана м.г. инфлација за једну и две године дана унапред

Извор: Ипсос.

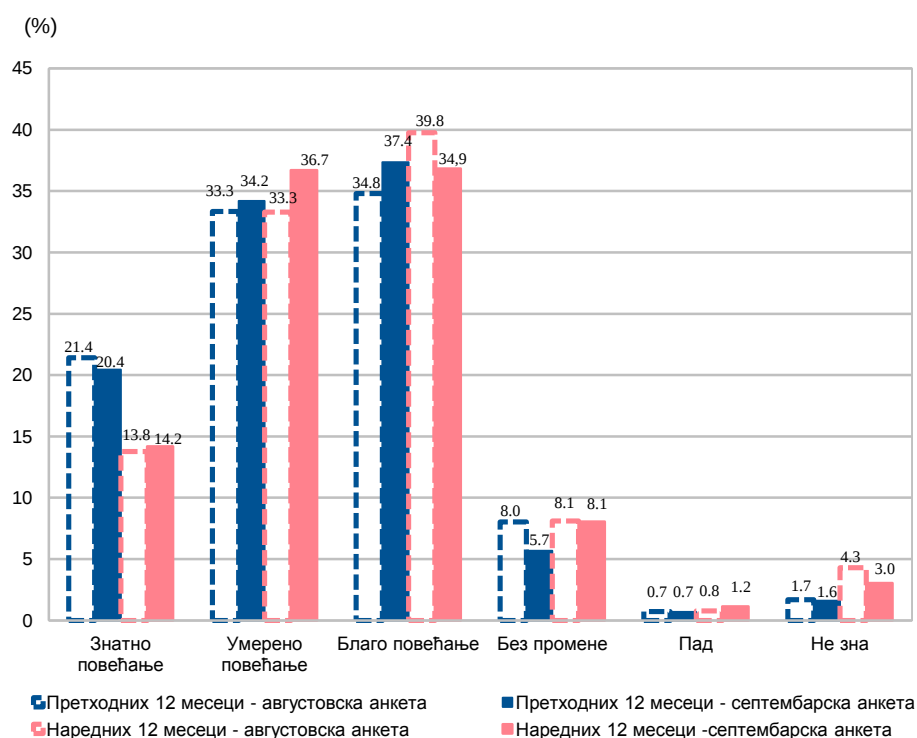
Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати описне (квалитативне) анкете, као и претходних месеци, у складу су с нумерички исказаном очекиваном инфлацијом. И даље, највећи број анкетираних грађана (73,5%) очекује умерено или благо повећање цена у наредној години дана, што је готово исто учешће као у

августу. Не бележе се значајније измене удела испитаника који очекују знатно повећање цена у наредној години дана, као и оних који не очекују промене цена.

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној годину дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу, што доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

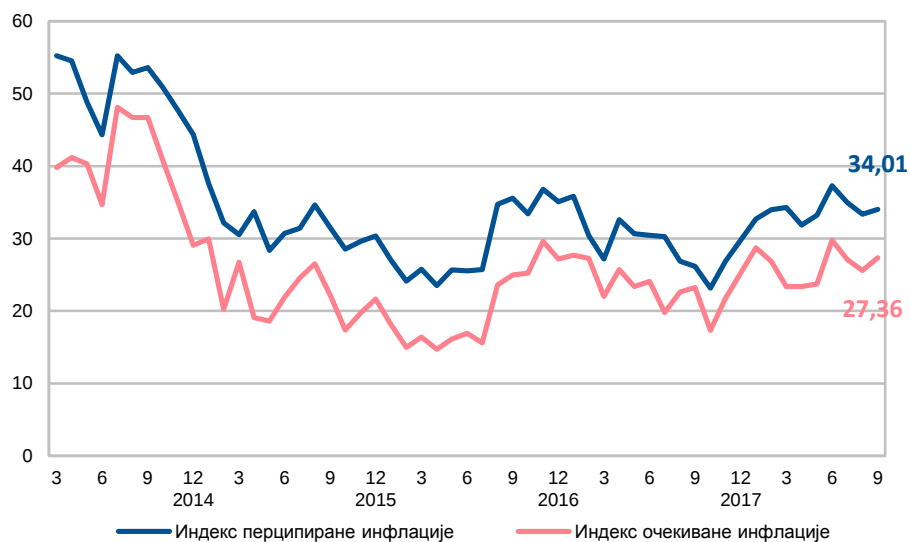
Извор: Ипсос.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа него у претходној години дана, што се исказује вишом вредношћу индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање последица је тога што **део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци**³.

³ Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016.

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва

(у индексним поенима)

Извор: Ипсос.